

ÅRSMELDING
INVEST IN BERGEN
2020

OM INVEST IN BERGEN

Invest in Bergens mål er å få flere bedriftsetableringer og investeringer i Bergensregionen, samt å ta imot delegasjoner som kommer til regionen.

Vi har to bedriftsetableringsfokus:

- Arbeide for å få frem lokasjoner for større industrielle bedriftsetableringer i regionen. Invest in Bergen har kunnskap og kompetanse knyttet til større næringsarealer i etablerte næringsparker og større «jomfruelige» næringsarealer i Bergensregionen. GreenByte-prosjektet er del av dette.
- Assistere og være vertskap for dem som henvender seg til oss med konkrete ønsker om å etablere seg i regionen. Vi har et godt nettverk for dette. Erfaringsmessig er dette mindre utenlandske selskap.

Ny programperiode

2020 var Invest in Bergens fjerde driftsår, og siste år i første programperiode. I 2020 har kommunene i regionen fått tilbud om å inngå en ny avtale for en ny fireårsperiode fra 2021 og ut 2024. De aller fleste kommunene samt fylkeskommunen har ønsket å fortsette samarbeidet med Invest in Bergen.

I 2020 ble Invest in Bergen finansiert av Alver, Askøy, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Eidfjord, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy, Samnanger, Ullensvang, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden kommuner og Vestland fylkeskommune.

Styringsgruppen

Invest in Bergen avholdt eiermøte for alle kommunene i mars 2020. Her ble styringsgruppen valgt. Styringsgruppen består av ordførere som representerer hver sin geografiske del av fylket. Styringsgruppen har hatt tre møter i 2020 og behandlet 22 saker. I 2020 har den hatt følgende sammensetning:

	Tor André Ljosland, (Krf) Vestland, leder		Tom Georg Indrevik, (H) ordfører Øygarden		Hans Erik Ringkjøb, (Ap) ordfører Voss
	Erlend Horn, (V) byråd Bergen		Trine Lindborg, (Ap) ordfører Bjørnafjorden		Karstein Totland, (H) ordfører Masfjorden
	Roald Aga Haug, (Ap) ordfører Ullensvang		Siv Høgtun, (H) ordfører Askøy		Sigbjørn Framnes, (Frp) Vestland

Fire medarbeidere

I 2020 har Invest in Bergen hatt fire medarbeidere, to i fast stilling, en i prosjektstilling innen kommunikasjon og delegasjonsmottak, samt en prosjektmedarbeider i GreenByte-prosjektet, lånt ut fra BKK. Denne stillingen blir knyttet til oss frem til medio 2021.

I november sluttet kommunikasjons- og delegasjonsmedarbeideren. Denne prosjektstillingen skal lyses ut på nytt i 2021 for en toårsperiode.

Medarbeiderne i Invest in Bergen er ansatt i Vestland fylkeskommune.

Invest in Norway

Invest in Norway er en del av Innovasjon Norges hovedkontor i Oslo. Det er en relativt liten organisasjon, som har bygget et godt nettverk internasjonalt med utekontor i San Fransisco, Tokyo, München, Seoul og i Beijing. Dette nettverket nyter vi godt av, og vi har særlig jobbet godt med representantene i Tyskland og USA.

Invest in Norway er i ferd med å etablere nye kontor i fylkeskommunene i Norge. Agder har i flere år hatt en Invest in Agder-medarbeider, nå er det etablert kontorer både i Trøndelag og i Innlandet, flere fylkeskommuner står for tur.

Selv om vi er organisert utenfor Innovasjon Norge-systemet, har vi et tett forhold til Invest in Norway, og Invest in Bergen deres naturlig samarbeidspart i Bergensregionen.

Hvordan vi jobber

Invest in Bergen har fire strategiske retninger:

- Aktivt salg
- Markedsføring og profilering
- På stedet service
- Næringsvennlig offentlig sektor

Aktivt salg ...

handler om på hvilke arenaer vi er til stede for å formidle regionens næringer og muligheter for nyetableringer.

Markedsføring og profilering ...

handler om de markedsaktivitetene vi gjør. Nyhetsbrev, publisering av nyhetssaker om næringslivet vårt, markedsaktiviteter i forbindelse med messer og konferanser, webinarer, digitale og trykte magasiner og andre kommunikasjons- og markedsaktiviteter.

På stedet service ...

handler om å ta imot dem som kommer hit, introdusere dem for vårt nettverk, tilrettelegge for møter, tilby hjelp for praktisk å kunne sette opp selskapet, immigrasjon, kontorfasiliteter, hjelpe dem som kommer hit på plass med det de måtte ønske av tjenester.

Næringsvennlig offentlig sektor ...

handler om de direkte tjenestene vi yter til kommuner og fylkeskommunen. Hva kommunene

må gjøre for å legge aktivt til rette for næringsutvikling som politiske aktører og planmyndighet med ansvar for juridisk bindende arealplaner mm.

KORT OPPSUMMERING AV 2020

4 nyetableringer

35 nye henvendelser – ny rekord

14 henvendelser ble tatt med fra 2019 inn i 2020

49 henvendelser er behandlet i 2020

19 henvendelser tas med fra 2020 til 2021

Annerledesåret

2020 ble annerledesåret. Covid-19 satte en stopper for mange av våre planlagte aktiviteter i 2020, slik det har gjort for de fleste andre. Likevel har vi aldri hatt så mange henvendelser som vi hadde i 2020. Henvendelsene er blant annet et resultat av økt profesjonalisering av kommunikasjons- og markedsaktivitetene våre, vi blir sett og når frem med vår kommunikasjon og markedsføring.

Store industrielle næringsarealer

I 2020 har vi hatt økt fokus på store regulerte arealer i regionen. Vår erfaring er at det er avgjørende å ha ferdig regulerte arealer for å komme i betraktning når store industrielle etableringer leter etter et sted å lande.

Kraftnettsituasjonen

Tilgang til store mengder billig elkraft er svært ofte en forutsetning for å bli vurdert som mulig lokaliseringssted for store industrielle etableringer. Tilgang på elkraft er også viktig for realiseringen av det grønne skiftet.

2020 har med tydelighet vist at vi har en utfordring på kraftnettsituasjonen i regionen. Derfor har vi engasjert oss i arbeidet med å få fortløpende løsninger for å bringe kraften frem til store næringsareal ved kysten. Skal Norge være med på det grønne skiftet, trenger vi mye kraft og god overføringskapasitet til de større arealene.

Tilgangen på elkraften er bedre inne i fjordene hvor kraften produseres. For noen bransjer er det mulig å legge til rette for stort forbruk der selv om tilgangen på større næringsarealer og tilgang på mye arbeidskraft er noe mindre. Satsingen på datasentre gjennom GreenByte er eksempel på dette og samarbeidsprosjekter med kommunene Vaksdal, Modalen, Masfjorden og Samnanger.

GreenByte

2020 har vært et spennende år for datasenteraktiviteten GreenByte. Vi er nå i god dialog med en større nordisk aktør som er interessert i å etablere seg i Masfjorden kommune. Vi håper at dette skal falle på plass i første halvår 2021.

Mottak delegasjoner

Koronasituasjonen har ført til at vi ikke har tatt imot noen delegasjoner i 2020.

Vi har vært med i styringsgruppen for *Visningssenter for havnasjonen Norge – Ocean Innovation Show Room*, et initiativ for å få bygget et slikt visningssenter i Bergen.

Samarbeid

Invest in Bergen har et godt samarbeid både med kommunene og med Vestland fylkeskommune. Dette gjelder med ordførere, rådmenn og næringsmedarbeidere i kommunene. Det er svært nyttig i vårt arbeid å ha tett og god kontakt,

Finansiering og eierskap fra kommunene er en styrke ved Invest in Bergen som gir grunnlag for tett og godt samarbeid. Samarbeidet betyr sjelden stor tilgang på nye leads, men gir i stedet stor medvirkning i gjennomføring av etableringer og ikke minst for tilrettelegging av en næringsvennlig politikk som bedrer grunnlaget for etableringer.

I 2020 har vi hatt ulike prosjekter sammen med kommunene der vår kompetanse og mandat har vært relevant. Dette gjelder blant annet med Bergen, Austrheim, Osterøy og Askøy i tillegg til GreenByte samarbeidet.

Vi har hatt et nyttig samarbeid med Vestland fylkeskommune rundt kraftnettsituasjonen samt deltakelse i arbeidet med næringsarealer i *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling*.

I løpet av 2020 har vi gitt formell uttale til forslag til planstrategi for Osterøy kommune 2020-2024 samt *Handlingsplan for næringsutvikling* for Askøy kommune

Vi har også gitt formelt hørings svar til planprogrammet for Vestland fylkeskommunes *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling*.

Invest in Bergen jobber også godt sammen med klyngeorganisasjoner i regionen og med flere av næringsorganisasjonene.

LEGG TIL RETTE FOR STØRRE INDUSTRIELLE ETABLERINGER

En stor og viktig oppgave for Invest in Bergen er å legge til rette for større industrielle etableringer. For å kunne bidra til dette er det vesentlig å ha oversikt over de største næringsarealene i regionen, samt å forstå og bidra til å påvirke andre avgjørende rammebetingelser og innsatsfaktorer for etableringer, herunder elkraftsituasjonen.

Det meste av vår kontakt med Invest in Norway gjelder større etableringer. Vårt arbeid med å fasilitere for datasentre i GreenByte-prosjektet er også en del av dette.

I 2020 har Invest in Bergen hatt fokus på følgende:

- Arealbrosjyre med oversikt over de største industrielle næringsarealene i regionen
- Prosjekt for å påvirke til et sterkere kraftnett
- Blått hydrogen
- GreenByte – fasilitator for datasenteretableringer

God oversikt over større næringsareal

Vi er i ferd med å utarbeide en oversikt over regionens største næringsareal for enklere å kunne markedsføre dem for et internasjonalt publikum. Hvert areal presenteres med bilde,

kart og oversikt over egenskaper. I løpet av vinteren skal oversikten utformes som en digital brosjyre og distribueres.

Vår erfaring viser at kunnskap om arealene og god oversikt over egenskapene ved hvert areal er avgjørende for å kunne svare raskt når vi mottar en *Request for Information*, og koble på eierne av de ulike næringsarealene for å samarbeide med dem om oppfølging.

Site selectors

I løpet av høsten 2020 har Invest in Norway inngått et prosjektsamarbeid med et amerikansk site selector-selskap, og som skal bistå utvalgte norske næringsseidommer med å presentere seg for profesjonelle areal-utvelgere. Mongstad Industrial Park er valgt som en av få norske næringsareal for å være med i denne prosessen. Selve møtet med site selectorene finner sted i februar 2021.

Utfordrende kraftnett i regionen

I arbeidet med ulike større prosjekt i regionen er det blitt klart at kraftnettet ikke er godt nok. Det vil si at nettet som fører den elektriske kraften fra produksjonen i indre deler av fylket og ut til kysten, ikke er sterkt nok til å tilfredsstille det økte kraftbehovet vi opplever i forbindelse med det grønne skiftet vi er inne i. Kraften er i stor grad i indre deler av fylket, mens de store industriarealene i stor grad befinner seg i ytre del av fylket.

Flere initiativ i regionen har fått negative svar fra Statnett etter innmeldt behov for å ta ned store kraftmengder, det vil si fra 20 MW og oppover. Store nye grønne satsinger krever store mengder strøm – gjerne opp i 100-200 MW.

For å finne gode og raske løsninger på dette, jobber nå Invest in Bergen sammen med kommuner, fylkeskommunen, næringsråd og andre med å finne løsninger som kan avhjelpe på situasjonen. Det er avgjørende å finne løsninger som ikke tar 10-15 år, men tre til fem år. Uten at de kortsiktige løsningene kommer på plass, får vi ikke de store, nye, grønne og bærekraftige etableringene regionen er egnet for og som også Norge trenger for å kunne gjennomføre et grønt skifte.

Blått hydrogen-initiativ

Northern Lights er mottaksanlegget for CO₂, før karbon blir sendt ut i Nordsjøen for permanent lagring under havbunnen. Ved CCB Energy Park på Kollsnes i Øygarden er det nå i gang et initiativ for å konvertere naturgass til rent hydrogen.

Northern Lights er en stor satsing i Norge som kan gi mange og store ringvirkninger for hele landet, men kanskje særlig for Øygarden og regionen. Invest in Bergen er utfordret av Invest in Norway å ta prosjektlederrolle for verdikjeden for blått hydrogen i Invest in Norway-samarbeidet. Dette arbeides det videre med i 2021.

GreenByte – fasilitator for datasenteretableringer

Invest in Bergen har siden 2018 hatt et samarbeidsprosjekt med BKK og Vestland fylkeskommune for å legge til rette for datasentre i regionen.

Dette er et krevende, men svært lærerikt prosjekt. Vi er i god dialog med en stor nordisk aktør om en mulig etablering i Matre i Masfjorden kommune.

I Børdalen i Samnanger er det også tilrettelagt for datasenteretablering med ferdig regulert tomt. Det jobbes nå med forretningsutvikling for denne lokasjonen.

Datasenterstrategi

Gjennom GreenByte har Invest in Bergen utviklet *Regional datasenterstrategi*. Strategien oppsummerer hvordan kommunene, fylkeskommunen og Invest in Bergen bør jobbe framover innenfor sine respektive ansvarsområder for å bidra til at vi lykkes med datasenteretableringer. Strategien er oversendt kommunene samt Vestland fylkeskommune. Sistnevnte også som høringsvar fra Invest in Bergen til planprogrammet *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling*.

Det er nyttig for kommunene å ha en datasenterstrategi for å kunne forankre arbeidet med mulige datasenteretableringer. Gjennom å utarbeide en datasenterstrategi viser kommunene at dette er en villet utvikling.

I løpet av 2020 er det tatt initiativ overfor Vaksdal og Modalen kommuner for å utvikle kommunale strategier. Dette arbeidet fortsetter i 2021.

Powered land

Powered land er markedsbudskapet for GreenByte. Powered land innebærer redundant kraftforsyning til et datasenter, optimale kjøleløsninger og sirkulære løsninger. I 2021 skal GreenByte jobbe med markedsposisjonering av arealene som er aktuelle for datasenteretableringer.

Invest in Norway har engasjert en tysk konsulent som skal være en døråpner for norske prosjekter i Tyskland. Det vurderes nå hvordan GreenByte og de spissede tomtene vi har, kan posisjonere seg inn i dette prosjektet.

GreenByte-prosjektet

GreenByte har vært et samarbeid mellom BKK, Vestland fylkeskommune og Invest in Bergen, som skulle termineres ved utgangen av 2020. BKKs engasjement i GreenByte ble avsluttet 31.12.2020. På grunn av det pågående arbeidet med Matre-prosjektet, fortsetter GreenByte avtalen med BKK-medarbeideren som er prosjektleder for GreenByte. Dette samarbeidet termineres 30.6.2021.

Invest in Bergen fortsetter med GreenByte-satsingen og arbeidet med datasenteretableringer også etter medio 2021. I løpet av våren 2021 skal det legges en strategi for hvordan fasilitator-rollen skal tas videre, også uten en dedikert prosjektleder.

FASILITERE FOR SELSKAP SOM ØNSKER ETABLERING

Invest in Bergen har vært engasjert i fire nyetableringer i 2020. Vi fikk 35 nye henvendelser, det er ny rekord. I tillegg tok med oss 14 henvendelser fra 2019 inn i 2020. Det betyr at vi til sammen har behandlet 49 henvendelser i 2020. 19 tas med fra 2020 til 2021.

2020 ble annerledesåret. Covid-19 satte en stopper for mange av våre planlagte aktiviteter i 2020, slik det har gjort for de fleste andre. Likevel har vi aldri hatt så mange henvendelser som vi hadde i 2020.

Det er flere grunner til dette. En av grunnen er at vi har jobbet målrettet og aktivt med å synliggjøre og markedsføre vårt næringsliv gjennom fire år. Vi når frem med markedsføringen og er synlig gjennom å publisere godt innhold, nyttige digitale magasiner og vi har testet ut webinarer i korona-året.

Nyetableringer i 2020

Vi har vært delaktig i fire nyetableringer i 2020. Selv om vi har hatt flere etableringer i 2020 enn i de fleste foregående årene, har koronasituasjonen vært utfordrende. Det er vanskelig for utenlandske selskap å gjennomføre en etablering uten å kunne reise hit. Flere av dem vi fremdeles er i kontakt med ønsker å komme hit. Teams-møter fungerer greit, men i viktige avgjørelser som å investere og etablere seg i et annet land, ville det vært svært nyttig å kunne ha fysiske møter og bli kjent i regionen før en etablering.

Et islandsk selskap, et tysk og et koreansk selskap vet vi at vi har mistet på grunn av koronasituasjonen. Det tyske selskapet er vi usikre på om kommer tilbake, det islandske og det koreanske har vi fremdeles troen på.

De fire selskapene som har etablert seg er:

- Indisk medtech-selskap
- Italiensk selskap, eksport av laks
- Eiendomsselskap, skotske eiere
- New Zealand-basert selskap som selger arbeidsklær

Det mest spennende tror vi er et indisk medtech selskap. Her kan det komme interessante arbeidsplasser.

Vår hjelp og vårt engasjement blir verdsatt, og vi får mange gode tilbakemeldinger fra dem vi veileder.

Etableringer 2017-2020

Siden oppstart i 2017 har vi hatt følgende resultater:

5 etableringer 2017

3 etableringer 2018

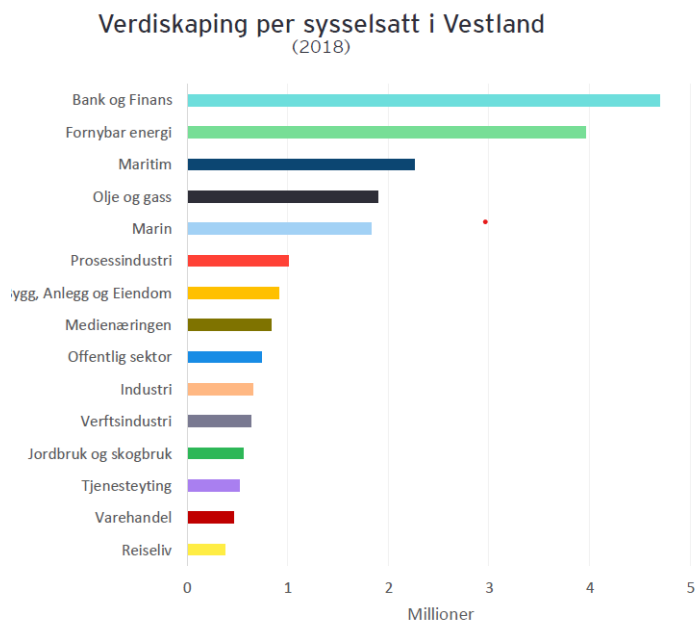
1 etablering 2019

4 etableringer 2020

13 etableringer totalt

Verdiskaping

Verdiskapingsoversikten til høyre er presentert i Vestlandscenarierne 2020, utarbeidet av EY. Flere av virksomhetene vi har vært delaktig i etableringen av har økt antall ansatte. Dette gjelder blant annet tjenesteleverandører til sjømatsektoren, Vi kjenner til at det har vært 22 nyansettelser i disse selskapene. Med en verdiskaping på ca 1,8 MNOK per ansatt, har bare disse skapt verdier for 40 MNOK i 2020.

Vi når frem med markedsføringen

2020 ble et helt annet år enn det vi trodde da vi la planene våre på tampen av 2019. Vi skulle delta på en rekke arrangementer i løpet av året, men måtte tenke på nytt i løpet av våren.

Det ene arrangementet vi fikk deltatt på før Norge stengte ned var North Atlantic Seafood Forum (NASF) i mars (bildet).

Kommunikasjons- og markedsaktiviteter i 2020 har vært:

- **Digitale magasiner**
 - **Powering the future** – magasin om havteknologi i samarbeid med GCE Ocean Technology
 - **How to set up a business in Norway** – digitalt magasin om hvordan etablere bedrift i Norge.
 - 442 nedlastinger av de fire magasinene vi har laget (inkludert sjømatmagasin og maritimt magasin fra 2019)
- **Webinar: Zero-emission shipping.** I samarbeid med NCE Maritime CleanTech
 - Total påmeldte: 185
 - Webinaret har vært sett 347 ganger på YouTube
 - 78 nye kontakter på mailinglisten vår, inkludert representanter fra noen store, internasjonale selskap.
- **The Ocean** Konferanse for havnæringene i Bergen. Andre gang denne gjennomføres. Digitalt i 2020.

- **Andre aktiviteter:** Nyhetsbrev, nyhetssaker, publisering og deling i sosiale medier. Vi blir sett og lagt merke til.
- **Presentasjoner.** Vi har hatt presentasjoner av regionen i mange fora, også noen på internasjonale arenaer, noen av disse aktivitetene er arrangert av Invest in Norway.
- **Havbyen Bergen.** Vi er også engasjert i Havbyen Bergen-initiativet som Byrådsleder i Bergen kommune har tatt initiativet til, og som omfatter hele regionen. Havbyen Bergen handler om hvordan vi som region sammen og på tvers av næringer, akademia og det offentlige kan løftes internasjonalt og virkelig ta posisjonen som Havbyen. Prosjektet fortsetter i 2021. Videre organisering skal avklares.

MOTTAK DELEGASJONER

I koronaåret 2020 har vi ikke hatt en eneste delegasjon. Det er lagt til rette for et godt digitalt system for å melde inn delegasjoner. Dette er gjort i samarbeid med Bergen kommune, ettersom mange av delegasjonen er opptatt av kommunale tjenester.

Visningscenter for havnasjonen Norge – Ocean Innovation Show Room

Invest in Bergen har vært engasjert i arbeidet med et nasjonalt visningscenter for havnæringene siden arbeidet startet opp i 2018. Dette har vi blant annet gjort fordi vi har et ansvar for å vise frem næringene i regionen for delegasjoner, og vi skal og synliggjøre de sterke næringene i regionen for å tiltrekke nye virksomheter hit.

Engasjementet for å jobbe med et visningscenter i Bergen, er også ønsket om å ta en sterkere og tydeligere posisjon som havby. Regjeringen har et tydelig mål om at Norge skal være havnasjonen. Ønsket om å etablere Ocean Innovation Showroom er et bidrag til å realisere regjeringens ambisjoner om økt synliggjøring av norske bærekraftige løsninger.

Nå foreligger rapporten fra Fase 1 i prosjektet, som finansielt har vært støttet av Innovasjon Norge, Vestland fylkeskommune og Bergen kommune. I tillegg stiller klyngeorganisasjoner, næringsorganisasjoner og en rekke andre aktører seg bak arbeidet.

Fase 1 anbefaler at prosjektet tas videre til Fase 2, før en eventuell endelig beslutning om igangsetting i Fase 3.

ØKONOMI

Regnskap 2020

		2020	2020
Utgifter		Budsjett	Regnskap
	Totalt	4 000 000	3 751 321
10151	Adm. Invest in Bergen	2 600 000	2 848 229
10192	Markedsføring, profilering	500 000	305 966
10193	Aktivt salg	100 000	
10194	På stedet service	50 000	6 650
10195	Næringsvennlig off sektor	250 000	165 463
10229	GreenByte	300 000	422 756
10237	Mottak delegasjoner	200 000	2 257
Inntekter		Budsjett	
	Totalt	4 000 000	3 751 321
	Kommunene og fylkeskommunen	3 500 000	3 462 544
	BRB-fond (mottak delegasjoner)	200 000	100 000
	Driftsfond - GreenByte	300 000	188 777

Fond 2020

Driftsfond:

Driftsfond inngang 2020

1 581 703 kr

Brukt i 2020

188 777 kr

Driftsfond inngang 2021

1 392 926 kr

Likvideringsfond Business Region Bergen

Inngang 2020:

2 254 015 kr

Brukt i 2020

100 000 kr

Inngang likvideringsfond 2021

2 154 015 kr

Totale fondsmidler inngang 2021:

3 546 941 kr

Balanse 2020

	31.12.2020	31.12.2019
Aktiva		
Driftsfond Invest in Bergen 2018	1 392 941	1 581 703
Likvidasjonsutbytte Business Region Bergen	2 154 015	2 254 015
Sum egenkapital	3 546 941	3 835 718
Forpliktelser		
Fra BRB-utbyttet til mottak delegasjoner	200 000	200 000
Fra driftsfond Invest in Bergen til GreenByte	300 000	300 000
Sum forpliktelser	500 000	500 000
Sum egenkapital	3 046 941	3 335 718